

25-øren afskaffes

Spørgsmål og svar om 25-ørens afskaffelse pr. 1. oktober 2008

Fra 1. oktober 2008 kan der ikke længere betales med 25-ører. Her kan du finde svar på de mest almindelige spørgsmål om møntens afskaffelse.

Hvorfor afskaffes 25-øren?

25-øren har ikke længere nogen selvstændig købekraft. Den har mere karakter af en tilbagegivningsmønt end et nyttigt betalingsmiddel. Samtidig er den dyr at fremstille og omkostningsfuld at håndtere for pengeinstitutter og detailhandel. Så der er god grund til at lade den mindste mønt være en 50-øre.

Er 25-øren stadig penge værd efter 1. oktober?

Selv om mønten efter 1. oktober ikke længere kan bruges til at betale med, vil den fortsat kunne omveksles i Nationalbanken. Det vil den kunne, indtil det på et senere tidspunkt besluttes at ugyldiggøre mønten. Dit pengeinstitut vil formentlig også omveksle mønten efter 1. oktober.

Hvor mange 25-ører findes i omløb?

Der er ca. 500 millioner 25-ører af bronze i møntomløbet, svarende til en værdi på 125 mio. kr. Nationalbanken forventer at få omkring 40 pct. af mønterne retur.

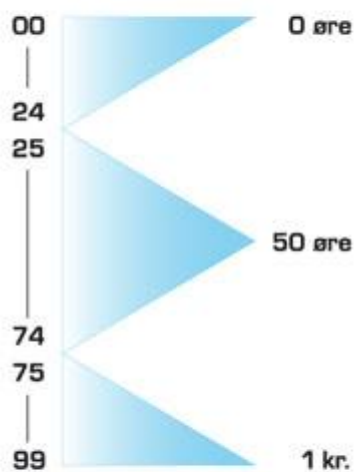
Får afskaffelsen af 25-øren betydning for afrundingsreglerne?

Afskaffelsen af 25-øren medfører nye afrundingsregler, som fra 1. oktober vil gælde for kontante betalinger. Afrundingerne sker kun for det samlede beløb – og ikke for hver enkelt vare. Afrundingsreglerne følger principperne fra Sverige, hvor der rundes op og ned til nærmeste 50 øre. For elektroniske betalinger (Dankort, netbank mv.) vil der fortsat skulle betales det nøjagtige beløb, fx 405,85 kr.

Hvad bliver de nye afrundingsregler?

De nye afrundingsregler indebærer, at 1-24 øre rundes ned til 0 kr., 25-74 øre rundes af til 50 øre, og 75-99 øre rundes op til 1,00 kr. Afrundingsreglerne gælder KUN for kontante betalinger.

Sådan rundes ørerne af

Gælder kun for kontante betalinger fra 1. oktober 2008

Vil afskaffelse af 25-øren føre til stigende priser?

Erfaringer fra Danmark, Sverige og Norge viser, at tidligere afskaffelser af småmønt ikke har ført til stigende priser (inflation).

Hvornår er en mønt sidst blevet taget ud af omløb?

Den seneste ændring af den danske møntrække fandt sted i 1989, hvor 5- og 10-øren blev afskaffet. Ved samme lejlighed blev hele møntrækken ændret med indførelse af nye møntværdier og nyt udseende af mønterne.

Beskrivelse af mønten

På forsiden er kronen centralt placeret. Kongekronen er konge- og statsmagtens vigtigste symbol og er et symbolsk udtryk for statslig overhøjhed. Siden 1671 har Christian V's krone, der opbevares på Rosenborg Slot, været den danske kongekrone. Udmøntningsåret er angivet øverst på mønten. På bagsiden er værdiangivelsen centralt placeret. Over denne er Den Kgl. Mønts hjerte præget. Anvendelsen af hjertet er en århundredgammel tradition, der oprindeligt viste, hvilken møntmester og senere hvilket udmøntningssted, der har præget mønten. Møntmærket har ikke længere nogen praktisk betydning, idet der i dag kun er ét udmøntningssted.

Tekniske specifikationer

25-øren er lavet af tinbronze. Mønten måler i diameter 17,5 mm, vejer 2,8 gram og har en tykkelse på 1,55 mm. Randen er glat.

25-ørit atorunnaartussanngorput

2008-mi oktobarip aallaqqaataaniit 25-ørit atorunnaartussanngorneranut atatillugu apeqqutit akissutissartaallu

2008-mi oktobarip aallaqqaataaniit 25-ørit akiliutigineqarsinnaajunnaassapput. Aggorsimasup taassuma atorunnaarsinneqarnissaanut atatillugu apeqqutigineqartartut nalinginnaanerpaat matumani akissutissarsinnaavatit.

Sooq 25-øri atorunnaarsinneqassava?

25-øri immi pisissutigineqarsinnaajunnaareerpoq. Aggorsimasooq taanna utertuliisarnermi atugaarneruvoq akiliutissatullu iluaqutiginiarneqarsinnaarpiarani. Tamatuma saniatigut sananeqartarnera akisuvoq, aamma aggorsimasup taassuma atugaarnera aningaaserivinnut pisinniarfinnullu aningaasartuutaasorujussuuvooq. Taamaattumik aggorsimasut nalikinneraasa 50-øritinnissaanut pissutissaqarluarpoq.

Oktobarip aallaqqaataata kingorna 25-øri suli naleqarallartinneqassava?

Naak aggorsimasut taakku oktobarip aallaqqaataaniit atuutsilersumik pisissutigineqarsinnaajunnaartussaagaluartut nationalbankemi ilivitsunngortinneqarsinnaajuarallassapput. Taamaaliortoqarsinnaaasaarlu aggorsimasup taassuma atorneqarsinnaajunnaarneranik kingusinnerusukkut nalunaaruteqartoqarnissaata tungaanut. Ilimanarpoq aningaaserivippit aamma oktobarip aallaqqaataata kingorna aggorsimasut taakku ilivitsunngortittarsinnaajumaarai.

25-ørit qanoq amerlatigisut kaaviaartinneqarpat

Aggorsimasut bronzinik sanaajusut katillugit 500 millionit missiliorlugit amerlassuseqartut kaaviaartinneqarput, taakkulu katillugit 125 mio. kronit missiliorlugit naleqarput. Nationalbankip naatsorsuutigaa aggorsimasut kaaviaartinneqartut 40 procentiisa missaat uterumaartut.

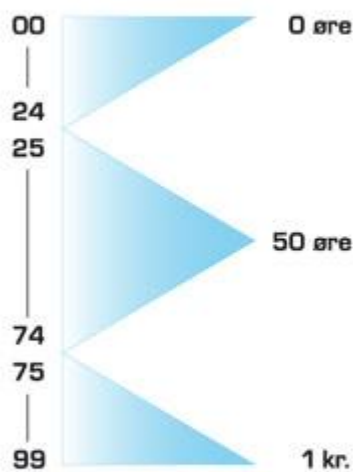
25-ørip atorunnaarsinneqarnera akunnaalliliisarnermut maleruagassanut sunniuteqassava?

25-ørip atorunnaarsinneqarneratigut oktobarip aallaqqaataaniit atuutsilersussamik aningaasat atorlugit akiliuteqarnermi akunnaalliliisarnermi maleruagassat allanngortinneqarnerannik kingineqassaaq. Pisiat katillugit nalingi kisimik akunnaallisarneqartassapput, pisiassat ataasiakkaarlugit akii taamaaliorneqartussaananatik. Akunnaalliliisarnermi Sverigemi periaaserineqartut atorneqassapput, tassa 50-ørip nalinganut qaninnerpaamut akunnaallisaasoqartassamat. Elektroniskimik akiliinermi (Dankort, netbank il.il.) aki eqqoqqissaarlugi akiliisitsisoqartarnera allanngussanngilaq, assersuutigalugu 405,85 kr.

Akunnaallisaanermi maleruagassat qanoq ilissappat?

Akunnaallisaasarnissami najoqqutassat malillugit, 1-24 ørit 0 kroninut akunnaallisinneqartalissaput, 25-74 ørit 50 ørinut akunnaallisinneqartalissallutik, kiisalu 75-99 ørit 1,00 kroninut akunnaallisinneqartalilerlutik. TAAMAALLAAT aningaasat atorlugit akiliuteqarnermi akunnaallisaasoqartassaaq.

Sådan rundes ørerne af

Gælder kun for kontante
betalinger fra 1. oktober 2008

25-øri atorunnaarpat akit qaffannerannik kinguneqassava?

Danmarkimi, Sverigemi - Norgemilu – siusinnerusukkut aggorsimasut nalikinnerit atorunnaarsinneqaraangata akit qaffannerannik (aningaasat nalikinnerulernerannik) kinguneqartarsimangitsoq takussutissaqarpoq.

Qanga kingullermik aggorsimasunik atorunnaarsitsisoqarpa?

Danskit aggorsimasuutaannik atorunnaarsitsinerit kingulliit 1989-imi pippit, taamanikkut 5- aamma 10-ørit atorunnaarsinneqarmata. Taamanikkut aamma aggorsimasut tamarmik nutaanik taarsersorneqarlutik allanngortiterneqarput.

Aggorsimasup oqaatigisassartai

Aggorsimasup saqqaani kunngip niaqorutaata assinga qiterpasissunngorlugu inissitaavoq. Kunngip niaqorutaata assinga kunngip – naalagaaffiullu – ilisarnaataasa pingaarnersaraat, tassuunakkullu naalagaaffiup allanit tamanit oqartussaanerunera ersersinniarneqarpoq. Christian V'-p niaqorutigisimasaa, illussaarsuarmi Rosenborg-imi toqqortarineqartoq, 1671-imili danskit kunngiisa niaqorutigisalersimavaat. Ukioq aggornikup atorineqalerfia qullinngorlugu allassimasarpoq. Aggornikup mumingani aggornikup nalinga qiterpasissunngorlugu inissitamik allassimavoq. Taassuma qulaani kungikkormiut aggorsimasunut uumataasartaliuttagaat ersitsinneqartarpoq. Uumataasap ilannguneqartarnera ukiuni untritolikkaani ileqqorineqarsimavoq, tassuunakkut ersersinneqartarluni aggorsimasuliortoq – aggorsimasunillu atuutsitsilersoq - kinaanersoq. Aggorsimasup nalunaaqutserneqartarnera ullutsinni apeqqaavallaarunnaarnikuvoq aggorsimasunik suliarinnittarfik ataasiinnanngornikummat.

Teknikkukut oqaatigisassartai

25-øri tinbronze-mit sanaajuvoq. Aggorsimasoq taanna kaajallalluni 17,5 mm diameter-iuvoq, 2,8 gram-inik oqimaassuseqarluni 1,55 mm-inillu issussuseqarluni. Sinaa maneqqissaartuuvoq.